Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

afară şi la ...

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 4. Braşovŭ, Joi 5 (17) Ianuarie 1889.

1888—1889.

III.

Germania predomină adĭ situaţiunea generală politică, Francia este isolată şi umilită, dér ideile cele marĭ sociale, carĭ înainte cu o sută de anĭ au cutrieratŭ lumea rumpêndŭ lanţurile feudalismului şi cucerindŭ inimele popórelorŭ pentru libertate, egalitate şi frăţietate, aceste idei liberătóre totŭ numai în pămentulŭ francesŭ se potŭ desvolta.

Republica francesă va serba în anulŭ acesta centenarulŭ marei revoluţiunĭ dela 1789 care a desfăşuratŭ drapelulŭ libertăţii, proclamândŭ măreţulŭ principiu că toţĭ ómenii suntŭ egalĭ din nascere, cu aceleaşĭ drepturĭ şi datorii.

Ideile şi principiele marĭ şi neperitóre dela 1789, au produsŭ puternica mişcare de libertate în tótă Europa, care a schimbatŭ dela fundamentŭ ordinea statelorŭ şi condiţiunile vieţei lorŭ sociale. Dér ca totŭ ce e măreţŭ în lume aşa şi principiile generóse dela 1789 au produsŭ în aplicarea lorŭ practică prea grăbită şi esagerată nisce efecte contrare şi durerόse. S'au făcutŭ marĭ greşelĭ în urma cărora a trebuitŭ sĕ sufere multŭ poporulŭ francesŭ, care din libertatea ce a dorit'o, s'a alesŭ cu-o stăpânire autocrată şi despotică.

Este o nenorocire pentru causa libertăţii europene, că Francesii de adĭ suferŭ încă în mare mĕsură de urmările rele ale greşelelorŭ din trecutŭ. Republica este desbinată în partide, carĭ se combatŭ unele pe altele cu mare înverşunare.

Anulŭ 1888 n'a fostŭ de bunŭ augurŭ pentru stabilitatea aşedămintelorŭ republicane în Francia. Tóte relele isvorescŭ cum amŭ disŭ din nenţelegerile ivite în anii din urmă în sînulŭ republicanilorŭ. In anulŭ acesta au venitŭ radicalii la cârmă, dér ei pănă adĭ n'au fostŭ capabilĭ de a câştiga autoritatea cuvenită guvernului republicanŭ.

In faţa cabinetului radicalŭ Floquet s'au întăritŭ partidele monarchiste, venindu-le în ajutorŭ mişcarea condusă de generalulŭ Boulanger, care a fostŭ alesŭ succesivŭ în o mulţime de departamente şi a căruia acţiune culminéză într'o viuă agitaţiune contra actualei constituţiunĭ.

Radicalii republicanĭ se întrecŭ cu Boulangiştii în setea lorŭ a se impune ţĕrii cu orĭce preţŭ şi aceste sbuciumărĭ interióre au creatŭ Republicei francese o tristă perspectivă.

Francia — dice unulŭ din diarele moderate — şĭ-a organisatŭ armata aducêndŭ sacrificii ne mai pomenite. Francia s'a lĕpădatŭ de poftele de a face cucerirĭ coloniale ce-i consumau pănă mai deunădĭ forţele, Francia şĭ-a vindecatŭ multe din ranele rĕmase de pe urma desastrelorŭ dela 1871 şi astfelŭ pregătită ea ar putê ţine peptŭ cu orĭce evenimente din afară în momentulŭ supremŭ, decă luptele nesfêrşite din întru nu i-arŭ zădărnici speranţele.

Lupta cea mare, care va decide póte asupra sorţii republicei s'a încinsŭ între ministru-preşedinte Floquet, radicalulŭ, şi între generalulŭ Boulanger, care, după unii aspiră la dictatură, ér după alţii lucră pentru restabilirea monarchiei.

Boulanger cere revisuirea constituţiei. O cere şi Floquet ca sĕ îlŭ paraliseze. Celŭ dintâiu îşĭ câştigă totŭ mai mulţĭ aderenţĭ şi sprijinitorĭ, monarchiştii de tóte colorile îlŭ susţinŭ pe faţă şi în ascunsŭ, celŭ din urmă nu e totŭ aşa de norocosŭ în încercările sale de a unì pe republicanĭ, carĭ se certă mereu între sine, elŭ dér are puterea în mână şi se va folosi de ea pănă când va putê.

Amêndoi eroii dilei Floquet ca şi Boulanger suntŭ privițĭ din partea Germaniei cu aceeaşĭ neîncredere. Floquet, dicŭ Germanii, ca radicalŭ ce este, nu póte sĕ renunţe la ideia de revanşă, ér Boulanger decă va reuşi într'unŭ feliu séu altulŭ va împinge Francia asemenea în rĕsboiu.

Incordarea ce domnesce între Francia şi Germania se reflecteză şi asupra luptelorŭ interióre şi nu odată i s'a imputatŭ ministrului Floquet din partea germană, că elŭ, care a fostŭ odinióră antagonistulŭ Rusiei absolutistice, s'a împăcatŭ cu Ţarulŭ şi cu guvernulŭ lui. Asemenea i se impută generalului Boulanger că cocheteză mereu cu Ruşii.

Orĭ-ce resultatŭ ar avê dér luptele din năintrulŭ Franciei, acesta va înfluinţa în modŭ decisivŭ şi asupra păcii lumei şi de aceea toţi amicii progresului trebue sĕ dorescă ca Francia se scape de crisa ce-o bântue teaferŭ şi fără ca prin acésta sĕ sufere sfânta causă a libertăţii popórelor, ce au inscris'o Francesii deodată cu drepturile omului pe drapelulŭ revoluţiunei dela 1789.

Sinodulŭ bulgarŭ în contra prinţului.

Intre sinodulŭ episcopescŭ alŭ Bulgariei, ce e întrunitŭ în Sofia, şi între guvernŭ s'a ivitŭ unŭ conflictŭ forte aspru. Intre membrii sinodului se află şi episcopulŭ Clement, care e destulŭ de cunoscutŭ prin purtarea sa din anul trecutŭ. Sinodulŭ nu voesce sub nicĭ o condiţiune sĕ recunóscă pe principele şi sĕ provócă în acésta privinţă la instrucţiunea Exarchului din Constantinopole, singurulŭ căruia sinodulŭ îi este supusŭ. Aşa a declaratŭ sinodulŭ. Intervenirea ministrului cultelorŭ n'a avutŭ succesŭ şi episcopii au refusatŭ provocarea lui d'a visita pe principele. Din causa acésta Stambulov, ministrulŭ-preşedinte. i-a provocatŭ pe episcopĭ, se dice, ca în trei dile sĕ părăséscă Sofia, dér episcopii i-au rĕspunsŭ că numai forţei vorŭ ceda. Se dice că guvernulŭ, ca represalii, vrea sĕ refuse a recunósce hotărîrile sinodului. Guvernulŭ dealtmintrelea îşĭ dă silinţa sĕ aplaneze afacerea pentru ca cu ocasiunea procesiunei la sfinţirea apei (Bobotéză), la care de obiceiu asistă principele, sĕ se evite o eventuală manifestaţiune publică.

Flotilă pe Vistula.

Cu privire la scirea foilorŭ polone din Lemberg, că guvernulŭ rusŭ voesce sĕ organiseze o flotilă pe Vistula între Varşovia şi Demblin, s'a publicatŭ o desminţire din Varşovia. „N. fr. Presse“ încă a primitŭ o asemenea desminţire din Lemberg, dér sĕ adauge, că ministerulŭ de comunicaţiune din Petersburgŭ a întrebatŭ confidenţialŭ, înainte cu câteva sĕptĕmânĭ, pe câţĭ-va proprietarĭ de corăbii pe Vistula şi pe Niemen, decă ar pune la disposiţiunea guvernului şi anume cu ce preţŭ, corăbiile lorŭ în casulŭ unui rĕsboiu.

Sporirea trupelorŭ rusescĭ din Turchestanŭ.

Din Odessa se comunică diarului „Pol. Corr.“, că în timpulŭ de faţă se trimitŭ de acolo intărirĭ de trupe pentru armata ruséscă din Turchestanŭ. Celŭ dinteiu transportŭ a sositŭ deja în Batum şi au sĕ'i urmeze încă altele. Din Batum se transpórtă mai departe trupele pe noua cale ferată asiatică centrală. Se dice, că trimiterea acestei întărirĭ de trupe şĭ-ar avê temeiulŭ în noulŭ planŭ generalŭ de dislocare..

Unŭ congresŭ catolicŭ.

Episcopatulŭ spaniolŭ plănuise, precum se anunţă, ţinerea unui congresŭ catolicŭ ca manifestaţiune în favórea puterii lumescĭ a Papei. Oficiósa „Italie“ din Roma aduce scirea, că guvernulŭ din Madridŭ a interdisŭ ţinerea congresului. In contra acestei scirĭ, raportorulŭ din Vaticanŭ alŭ foiei „Pol. Corr.“

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

O di de poznă.

(Intêmplare estrasă din albumulŭ meu.)

Era o dimineţă rece, unŭ gerŭ de'ţĭ clănţănia dinţii'n gură şi mustaţa ţi-se făcea sloiu; crivĕţulŭ şuera cumplitŭ prin stradele late ale oraşului împrăştiindŭ cu furiă fulgii de zăpadă în tóte părţile. Era o vreme, de nicĭ unŭ câne sĕ nu fi scosŭ afară.

Deşi veculŭ era atâtŭ de nepotrivitŭ pentru preumblare, cu tóte astea stradele furnicau de mulţime de ómenĭ, carĭ treceau voioşĭ cu pasulŭ lorŭ iute de obşte cunoscutŭ alŭ locuitorilorŭ din acestŭ oraşŭ. Mii de ómenii, tranvaiurĭ, trăsurĭ private, birjarĭ, pare-că eşiau mereu mereu din pămêntŭ, căcĭ sgomotulŭ şi huruitulŭ nu se mai isprăvea.

Totulŭ era în picióre, numai eu stamŭ la feréstră şi priveamŭ, şi cum priveamŭ mĕ minunamŭ de ceea ce vedeau ochii mei. Nu'mĭ puteamŭ da sémă de tumultulŭ şi îmbuldela cea mare pe unŭ timpŭ atâtŭ de urîtŭ şi rece.

„Sĕ fie vre-o rĕscólă“, diceamŭ, „asta nu se póte, căcĭ trecĕtorii suntŭ veselĭ şi neînarmaţĭ. Sĕ fiă vre-unŭ scandalŭ în apropiere, vre-o îngropăciune, cununiă sĕ fie..!..!“

Aşa îmĭ sfărîmamŭ capulŭ sĕ găsescŭ pricina acelei mişcărĭ, dér după cum se vedea, diua aceea nu era diua deslegării gâciturilorŭ, căcĭ nu ajunsei la nicĭ unŭ resultatŭ. Am statŭ multŭ timpŭ rădimatŭ cu capulŭ de feréstră şi mĕ cugetamŭ, dér înzadarŭ. In fine învingêndŭ curiositatea, mĕ decisei sĕ facŭ o mică preumblare, ceea ce altfelin de sigurŭ că nu aşŭ fi făcutŭ.

Tocmai voiamŭ sĕ mĕ depărtezŭ de loculŭ de care mĕ legaseră impresiunile din afară, când pe neaşteptate făcui o frumósă descoperire.

Cu capulŭ rădimatŭ de feréstră, cu braţele pe pieptŭ sta, în casa de peste stradă, o fetiţă cu unŭ chipŭ mândru şi privea pe stradă. Era atâtŭ de drăgălaşe, încâtŭ de te uitai la ea, sĕ fi fostŭ orĭ câtŭ de amărîtŭ şi chinuitŭ, uitai totŭ. Câtŭ de plăcută e o variaţiune de soiulŭ acesta în întêmplările dilnice şi câtŭ de bine îi cade omului ostenitŭ de gândurĭ sĕ se distragă unŭ momentŭ privindŭ la unŭ chipŭ frumosŭ, o scie numai celŭ ce a păţit'o, bună-óră ca mine.

Uitândŭ cu totulŭ de decisiunea, ce o luasemŭ, mĕ desfătamŭ privindŭ cu nesaţŭ la frumósa mea vecină.

De-odată însĕ ridică capulŭ, privì spre feréstra mea şi pentru unŭ momentŭ vĕdui ochii ei negri, ce schinteiau de foculŭ tinereţelorŭ; dér numai pentru unŭ momentŭ, căcĭ o roşéţă cărminiă îi colora obrajii, unŭ zîmbetŭ i-se furişà pe buze şi dispărù.

Eu însĕ rĕmăsei. Privirile 'mĭ cercau cu totŭ deadinsulŭ sĕ străbată prin pânzele cele supţirĭ ce se îmbinaseră la depărtarea ei dela feréstră.

După vre-o câteva minute se ridică éră perdéua cea fină şi de după ea apărù o mână gingaşe, albă ca spuma laptelui, ţinêndu unŭ cartonŭ pe care era scrisŭ cu litere marĭ „Prosit Neujahr!„

Unŭ fiorŭ mĕ pĕtrunse. Figura cea încântătóre îmĭ dispărù din minte, ér gândulŭ celŭ dintâi îmĭ fù la pungă. Iute băgai mâna în buzunarŭ, şi, scoţĕnd'o, cu mare durere observaiu, că mi-se perdeau prin palmă câţĭ-va banĭ. Scotocii în tóte înfundăturile şi desfundăturile înbrăcămintei, dér înzadar, totă averea mea mişcătóre nu se urca la suma, ce m'ar fi pututŭ linişti.

Era anulŭ nou (după calendarulŭ gregorianŭ), ér punga mea gólă, şi ce e mai rĕu ca asta, mai alesŭ în diua bacşişelorŭ!

Acuma începui sĕ deslegŭ enigma cu sgomotulŭ de pe strade. Publiculŭ trecĕtorŭ consta, după cum mi-se părea, mai multŭ din ómenĭ carĭ mergeau după banĭ — împărţitorĭ de scrisorĭ, servitorĭ, portarĭ, croitorĭ, cismarĭ ş. a. toţĭ mergeau cu rêvnă, unii sĕ încaseze parale, alţii după bacşişurĭ, căcĭ era anulŭ nou, care nu putea sĕ-i surprindă cu punga gólă.

„I! şi creditorii mei“? îmĭ disei repede, căcĭ, dreptŭ sĕ spunŭ, de aceştia aveamŭ şi eu, ca omulŭ care dispune, şi apoi sciutŭ e, că unde suntŭ banĭ, acolo se înbuldescŭ şi creditorii; lucru naturalŭ! Dér ce era sĕ le facŭ, căcĭ tocmai acum n'aveamŭ de ajunsŭ. „Vorŭ veni“, adăogai într'unŭ târdiu, şi de ruşine îmĭ ardeau obrajii. Mĕ cuprinse apoi o nelinişte, se nu'i dicŭ frică, deşi eram în casa mea. După multă gândire aflaiu cu cale sĕ nu dau pieptŭ cu dujmanii pungii mele, ci spre marea mea ruşine sĕ o iau la sănĕtósa

...artășesce, că în adevĕrŭ guvernulŭ ...alianŭ a întreprinsŭ pașĭ în Madridŭ, ca sĕ facă pe ministru-președinte spaniol Sagasta a opri congresulŭ, dér fără resultatŭ. Cabinetulŭ din Madridŭ a adusŭ la cunoscința sfântului Scaunŭ, că până acum în cestiunea congresului n'a luatŭ nicĭ o hotărîre. De altmintrelea raportorulŭ foiei germane ḑice, că nicĭodată n'au fostŭ relațiunĭ mai cordiale ca acĭ între Vaticanŭ și Madridŭ. Prin urmare scirea oficiósei „Italie“ trebue privită mai multŭ ca espresiunea unei dorințe decâtŭ ca împărtășirea unui faptŭ deja împlinitŭ.

Din republica Haiti.

De când cu rĕsturnarea președintelui Solomon, în interesanta „republică a Negrilorŭ“, în Haiti, domnesce anarchiă completă. Generalulŭ Légitime, care în Augustŭ trecutŭ a fostŭ alesŭ președinte în loculŭ lui Salomon, nu s'a pututŭ încă valida pretutindenea ca șefŭ alŭ statului. In luna Decemvre se părea că președintele Légitime e stăpânŭ pe situațiune. Generalii sĕi Tanis și Bonchette bătuseră pe insurgenții Nordului și adunarea constituantă folosì acestŭ succesŭ, ca se'nchidă imediatŭ mai multe porturĭ comerțului esternŭ. Dér triumfulŭ lui Légitime, n'a pututŭ fi de lungă durată. Pe când o telegramă dela 5 Ianuarie enunță, că s'a confirmatŭ Légitime în postulŭ sĕu, pe atuncĭ se comunică despre o înfrângere ce au suferit'o trupele regulate din partea revoltațilorŭ conduși de generalulŭ Hippolyte, care merge directŭ asupra capitalei Port-au-Prince. Deocamdată puterile europene au trimisŭ corăbii de rĕsboiu în apele dela Haiti, spre a apĕra pe naționalii lorŭ de acolo. Mai îngrijate de viitórea desvoltare a lucrurilorŭ în Haiti suntŭ Anglia și Francia, care au cele mai multe legăturĭ cu republica Negrilorŭ.

Osman Digma.

Despre Osman Digma, de care a începutŭ éră să se vorbéscă atâtŭ de multŭ, ḑiarele germane spunŭ că el, este născutŭ la Roma din părințĭ francesĭ, la 1836. Tatălŭ sĕu, Iosifŭ Nisbet, care îi dedese numele de George, l'a crescutŭ la Parisŭ. La vêrsta de 13 anĭ, George Nisbet se duse cu părinții sĕi la Alexandria; tatălŭ sĕu murì peste curênd în acestŭ orașŭ. Vĕduva lui se căsĕtori din nou. Ea luă de soțŭ pe unŭ comerciante din Alexandria, anume Osman Digma. Nicĭ unŭ copilŭ nu se născù din acéstă căsĕtoriă. Tatălŭ vitregŭ alŭ lui George Nisbet îlŭ crescù în religiunea musulmană, și-lŭ făcù sĕ între în scóla militară din Cair. George Nisbet, care de ordinarŭ era numitŭ Osman Digma *juniorŭ*, făcù studii strălucite în școla militară. Elŭ se aflà încă în acéstă școlă, când tatălŭ sĕu vitregŭ se duse să se stabiléscă la Suakim, pentru a'și urma comerciulŭ și 'n acelașŭ timpŭ pentru a face comerciu cu sclavii.

Tatălŭ sĕu vitregŭ murindŭ în 1855, Osman Digma *juniorŭ*, care în urmă începu sĕ fiă numitŭ numai Osman Digma, continuă afacerile tatălui sĕu, carĭ luaseră o mare întindere și deveni unulŭ din ómenii cei mai influențĭ din Suakim. Când isbucni insurecțiunea din 1882, elŭ luă partea vechiului sĕu amicŭ și tovarășŭ de studii Arabi Pașa, lucrândŭ împreună cu cea mai mare pasiune și fiind apoi alesŭ ca șefŭ de către șeicii din Sudanulŭ orientalŭ. Osmanŭ Digma se bucură în acéstă parte a Sudanului de o influință estraordinară. Acésta esplică fórte bine pentru ce Mahdiulŭ îlŭ menajéză atâtŭ de multŭ, de și scie că „Arabulŭ francesŭ“ este pentru o politică pacifică și ar voi ca Sudanulŭ sĕ fiă deschisŭ prin tratate comerciului.

Osman Digma este de o statură împunĕtóre; are ochii negri și vii, și barba négră și fórta lungă; elŭ a luatŭ atitudinea liniștită și demnă a unui șeicŭ. N'are decâtŭ numai trei femei, carĭ sunt din cele mai bune familii din triburile Sudanului și îi asigură o mare influință.

Osman Digma și-a perdutŭ brațulŭ stângŭ într'o bătăliă.

SCIRILE ḐILEI.

Inaltŭ ordinŭ de ḑi. M. S. Regele României a adresatŭ următorulŭ ordinŭ de ḑi către oștire cu ocasiunea anului nou: „Ostași! V'ațĭ atrasŭ încrederea Țĕrei și a Mea prin disciplina și împlinirea datoriei către Patriă și Tronŭ. Urmațĭ fără șovăire pe acéstă cale, arătândŭ astfelŭ, că sunteți demnĭ de recunoscința Țĕrei și că jertfele ce s'au făcutŭ pentru armată nu suntŭ zadarnice. Eu, din parte-mĭ, vĕ păstrezŭ neschimbata Mea dragoste și îngrijirea cea mai viă ce pururea am pentru scumpa Mea armată. Oficerĭ, suboficerĭ și soldațĭ: vĕ urezŭ anĭ mulțĭ și fericițĭ!“ Datŭ în Bucurescĭ, la 1 Ianuarie 1889. *Carolŭ.*

* *

Suspendatŭ. Protopretorulŭ cercului Caransebeșŭ George Inándy este suspendatŭ din postŭ, deórece prin cercetarea ordinată și făcută din partea comitatului contra numitului protopretorŭ s'au scosŭ la lumina ḑilei mai multe fapte compromițĕtóre ale lui.

* *

Nou corŭ de plugarĭ. Duminecă și Lunĭ în 25 și 26 l. tr. a cântatŭ pentru prima óră corulŭ nou înființatŭ din comuna Ficatarŭ, condusŭ de învĕțătorulŭ localŭ Petru Bulgia. Gratulămŭ locuitorilorŭ din comună și felicitămŭ pe conducĕtorĭ pentru zelulŭ sĕu.

* *

In contra ordinațiunei ministrului ungurescŭ de instrucțiune privitóre la limba germană, s'a sculatŭ și comuna bisericéscă reformată Hod-Mezö-Vasarhely, care în ședința presbiteriului ținută la 7 Ianuarie n. a hotărîtŭ sĕ trimétă superintendenței districtului, de care se ține, o adresă, ca ordinațiunea ministrului sĕ nu se esecute, deórece ea vatĕmă în modulŭ celŭ mai simțitorŭ spiritulŭ național și cultura națională, ba chiar le mână în brațele germanisării. Comuna acésta întreține unŭ gimnasiu superiorŭ și e fórte caracteristicŭ, că cu compunerea adresei a fostŭ însărcinatŭ consiliulŭ de direcțiune alŭ acestei școle medii.

* *

Hartular-Darclée. „Românului“ 'i se scrie din Parisŭ cu data de 10 Ianuarie: „Rolurile „Julietei“ și „Margueritei“ rĕmânŭ acum la Marea-operă proprietatea compatriotei nóstre d-na Darclée (Hartular). Directorii sĕi, d-nii Ritt și Gaillard, au hotărîtŭ sĕ-i dea încă unŭ rolŭ, pe Gilda din „Rigoletto“. Cu aceste trei rolurĭ, d-na Darclée va sfîrși primulŭ sĕu anŭ la Marea-operă.“

* *

Elena Teodorini. Succesŭ imensŭ la Roma, pe scena teatrului „Argentina“, pentru artista nóstră Elena Teodorini. Marțĭ, în sĕptĕmâna trecută, cu a doua representațiune a „Giocondei“ și Vinerĭ cu a treia, Teodorini a provocatŭ unŭ entusiasmŭ mărețŭ. Critica italiană îi decerne titlulŭ de mare cantatrice tragediană.

* *

Congresŭ de femei. La Esposițiunea universală din Parisŭ, se vorŭ face, între alte congrese, și unŭ congresŭ generalŭ și internaționalŭ alŭ femeilorŭ. Două seu trei din dómnele române din România, carĭ se ocupă cu cestiunile sociale, vorŭ asista, ḑice-se, la acestŭ congresŭ.

* *

Balŭ pentru sĕracĭ. Sâmbătă în 7 (19) Ianuarie se va da la Redută balulŭ în favórea fondului orășenescŭ alŭ săracilorŭ din locŭ. Bilete de intrare à 1 fl. 50 cr. se află în librăriile d-lorŭ H. Zeidner și succesorilorŭ lui Dressnandt din Tĕrgu-grâului, locurĭ numerotate pe galeriă à 2 fl. se capĕtă la căpitănatulŭ polițienescŭ.

* *

Balulŭ juriștilorŭ. La 8 (20) Februarie se va da balulŭ juriștilorŭ din locŭ sub protecția d-lui comite supremŭ Andreiu Bethlen, sub președința d-lorŭ Simionŭ Damianŭ, Alexandru Tompa și Adam Karoly, sub patronagiulŭ d-nelorŭ vĕd. M. Laszlo, Ecaterina Pușcariu, Grund.

* *

Scole italiene în România. Ḑiarele din străinătate anunță, că au pornitŭ din Italia în spre România mai mulțĭ profesorĭ, carĭ sĕ ocupe catedrele pe lângă școlele italiane, înființate de curêndŭ în Galațĭ și Brăila.

* *

Chibriturile în România. Dela 1 Aprilie 1887—1 Aprilie 1888 s'au vêndutŭ în România: 37,341.776 cutii de chibriturĭ în totalŭ, carĭ au produsŭ 2.010.715 lei 55 banĭ.

* *

Isgonirea Jidovilorŭ. Țarulŭ Rusiei a datŭ ḑilele trecute unŭ ucasŭ asupra cărnia „Românulŭ“ atrage atențiunea ministrului de interne și mai în deosebĭ atențiunea prefecțilorŭ din districtele nordice ale Moldovei. Ucasulŭ imperialŭ ḑice, că toțĭ Evreii străinĭ din Varșovia și din întrega Poloniă vorŭ trebui sĕ părăséscă în timpŭ de o lună orașele ce locuescŭ. Poliția rusescă a luatŭ mĕsurile cele mai severe pentru ca ucasulŭ sĕ priméscă o complectă îndeplinire. Numai sĕ feréscă Românii Moldova.

Amintiri din anulŭ 1888.

Fundațiuni. Preotulŭ Zaharie Mihocŭ și soția sa au testatŭ 4000 fl. pentru crescerea tinerimei gr. or. dela gimnasiulŭ românŭ din Beiușŭ.—Georgiu Vlassa, cooperatorŭ castrensŭ și protopopŭ, a dăruitŭ pe séma scólei poporale gr. cat. din Cicudiulŭ de Câmpiă 4 acțiunĭ de ale institutului de creditŭ și economii „Arieșana“ din Turda pentru întemeiarea unui fondŭ permanentŭ din ale căruia interese sĕ se îmbunătățéscă salarulŭ învĕțătorului și sĕ se ajutore cu cărțĭ copiii dela scólă. — Rĕposatulŭ Gavrilŭ Mileticĭ din Oravița montană a lăsatŭ o fundațiune de 6000 fl. din ale căreia percente se vorŭ ajutora vĕduvele române sĕrace din Orăștiă; a testatŭ apoi și alte sume mai micĭ parte pentru Reuniunea femeilorŭ române din Oravița, parte pentru bisericile și scólele române gr. or. din Oravița montană și din Oravița română. — Protopopulŭ Ionŭ Petricŭ a făcutŭ o fundațiune de 1000 fl. pentru ajutorarea a doi scolarĭ românĭ din suburbiulŭ Brașovului așa numitŭ Scheiu. — Rĕposatulŭ canonicŭ din Blașŭ Ioanŭ Fechete Negruțŭ a lăsatŭ o fundațiune de 4000 fl. pentru ajutorarea studențilorŭ românĭ dela scólele din Blașŭ. — Simionŭ Popovicĭ, fostŭ notarŭ în comitatulŭ Hunedórei, a testatŭ suma de 500 fl. pentru înmulțirea fondului Asociațiunei Transilvane. — Rĕposatulŭ cancelistŭ la judecătoria cercuală Nicolau Mihu din Sĕliște a testatŭ pentru fondulŭ parochialŭ din Sĕliște 20 fl. și pentru fondulŭ scolarŭ gr. or. de acolo érăși 20 fl. — Societatea pentru înființarea unui teatru românescŭ și-a sporitŭ anulŭ acesta fondulŭ sĕu cu 3348 fl., așa că astăḑĭ dispune mai bine de 48,048 fl.

„De nu m'ar surprinde în momentulŭ acesta!“ îmĭ ḑiceamŭ eu și repede luândŭ pălăria și bastonulŭ închisei ușa după mine.

Ajunsŭ în stradă, mĕ pierduiu în mulțimea cea mare de ómenĭ. Mergeamŭ și eu pe strade privindŭ și în drépta și în stânga, căutându-mĭ o distracțiune. Deodată mi-se ațintì privirea asupra unei tinere fete ce vinea spre mine. Nu numai eu, ci pare că toțĭ 'i admirau statura cea frumósă, trupulŭ mlădiosŭ și mersulŭ impunĕtor, toțĭ ochii erau îndreptațĭ asupra ei. Când s'apropiă de mine, mĕ uitai lungŭ la ea, căcĭ era și frumósă ca unŭ tablou. Parcă observase ea acésta, căcĭ trecêndŭ pe lângă mine nu se putù reține d'a nu surîde.

„Ei, Ei!“ îmĭ gândeamŭ eu, „pe lângă tóte, mai are și darulŭ cochetăriei“, și mĕ uitaiu după ea. Dér lucru ciudatŭ, în acelașŭ momentŭ și ea își întórse capulŭ și totŭ zimbitóre mĕ privì o clipită. „Ce o mai fi și asta“, îmĭ ḑiseiu eu, „póte, că mĕ cunósce? Nu! nu! nu se póte“, adaogai éră, căcĭ decâ ea m'a vĕḑutŭ undeva și eu trebuia totŭ acolo sĕ o vĕḑŭ, mai alesŭ că astfelŭ de fisionomii nu le trecŭ nicĭ-odată cu vederea.

Pe când raționamŭ astfelŭ, din nou căută înapoi. Mĕ oprii în locŭ. Nu sciamŭ ce sĕ facŭ: Sĕ continuu pribegirea, orĭ sĕ mĕ întorcŭ după ea, 'ca sĕ vĕḑŭ unde intră și apoi sĕ iscodescŭ cine este. Se înțelege, că numĕrându-mĕ și eu între cavalerii véculuí modernŭ visătorĭ de aventurĭ, m'am decisŭ pentru cea din urmă.

Când făcui întâiulŭ pasŭ de a mĕ reîntórce, se mai uită odată îndĕrĕtŭ și apoi observaiu că'șĭ grăbesce pasulŭ. Ajunsese tocmai la colțulŭ stradei și după direcțiunea ce-o luase deduseiu că are sĕ apuce pe strada unde locuiam eu.

Inainte de a coti se mai uită odată înapoi și.... și? Când voi sĕ mĕrgă mai departe, se isbì din nebăgare de sémă de unŭ băiatŭ ce eșia din cafenea ducênd o tavă cu cafele. Deodată vĕḑuiu rostogolindu-se și prefăcêndu-se în hârburĭ paharele și farfuriele și în acelașŭ momentŭ auḑii strigătulŭ chelnerului înfuriatŭ.

Eram vre-o 20 de pașĭ departe. Tinĕra fată se făcuse roșiă ca para și când vĕḑu, că mĕ apropiu porni mai departe. Băetulŭ însĕ obraznicŭ o ținea de mânecă pretinḑêndŭ prețulŭ pagubei.

Ajunseiu la loculŭ unde se întâmplase catastrofa. O mulțime de curioșĭ se adunaseră în jurŭ și póte nu atâtŭ din causa nenorocitei întâmplărĭ, câtŭ mai multŭ pentru a admira frumsețea fetei, care în momentulŭ acesta era așa de încântătóre, încâtŭ orĭ-și-care s'ar fi simțitŭ fórte fericitŭ a'i aduce serviciile sale și a o scăpa din acea situațiune neplăcută.

Eu mĕ credeam celŭ dintâiu îndreptățitŭ a face asta, mai alesŭ că și eu eram de vină. Simțulŭ de galanteriă își ajunse maximulŭ și condusŭ de acesta mĕ apropiaiu de chelnerŭ, îlŭ bătuiu pe umere și'i declaraiu, că eu voiu achita tótă paguba. Bietulŭ băietŭ nu ḑise nimicŭ, ci mĕ mĕsură cu nisce ochĭ scrutătorĭ din capŭ până'n piciórele și se vede că numai după ce se conuinse că esteriorulŭ meu póte garanta pentru mine și pentru victima lui, mĕ rugă într'unŭ tonŭ blândŭ sĕ'lŭ însoțescŭ.

Unŭ murmurŭ se auḑi prin mulțime și tóte privirile se ațintiră asupra lui încâtŭ cu tótă hotărîrea mea de a rĕmâne nealteratŭ, mĕ înroșii până în albulŭ ochilorŭ.

Mai înainte de a mĕ depărta voiam sĕ-mĭ iau rĕmasŭ bunŭ dela tînĕra fată și totdeodată sĕ'mĭ cerŭ scusele, căcĭ eu ca străinŭ am îndrăsnitŭ a'mĭ lua libertatea sĕ'i oferŭ serviciile mele; totdeodată mĕ bucuramŭ din sufletŭ, că voiu pute face cunoscința ei. Câtŭ de mare îmĭ fù însĕ mâhnirea când întorseiu capulŭ sĕ o agrăescŭ și nu o mai zăriĭ. Cătaiu multŭ în jurulŭ meu sĕ o aflu, dér inzadarŭ, par'că intrase în pĕmêntŭ.

„Așa e lumea, nemulțămitóre“, îmĭ ḑiceamŭ eu în mine și pornii cu chelnerulŭ spre cafenea.'

Erau 10 óre când intrai înlăuntru. Óspețĭ erau puținĭ și de aceea mĕ bucuramŭ fórte multŭ, că în fine am datŭ de unŭ locŭ unde neconturbatŭ puteam sĕ dau firŭ liberŭ gândului meu sĕ se ocupe cu întâmplările din aceea ḑi.

(Va urma).

La loculŭ acesta ar fi a se înregistra şi înfiinţarea mai multorŭ fondurĭ tractuale protopopescĭ, între carĭ protopopiatulŭ gr. or. alŭ Panciovei, protopopiatulŭ gr. cat alŭ Cluşului şi altele.

Binefacerĭ şi ajutóre. In loculŭ acesta cu dreptŭ cuvêntŭ vomŭ înregistra mai întêiu însemnatele ajutóre date şi în anulŭ acesta de comitetulŭ de ajutorare cu legendare şi abecedare din Rodna veche, alŭ căruia preşedinte este distinsulŭ nostru botanicŭ d-lŭ Florianŭ Porcius şi alŭ căruia secretarŭ este eminentulŭ învĕţătorŭ Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ, iniţiatorulŭ acestei întreprinderĭ. Comitetulŭ a împărţitŭ în anulŭ 1888 unŭ numĕrŭ fórte considerabilŭ de cărţĭ de şcólă, ajutorândŭ în modŭ fórte însemnatŭ învĕţĕmêntulŭ poporalŭ.

Despărţĕmêntulŭ XI (Sĕlagiu) alŭ Associaţiunii transilvane a publicatŭ şi în anulŭ espiratŭ premii pentru încuragiarea învĕţătorilorŭ. Totŭ asemenea a publicatŭ premii pentru încuragiarea învĕţătorilorŭ şi despărţĕmêntulŭ cu centrala în Reghinŭ alŭ Associaţiunei transilvane, ér despărţĕmêntulŭ X din Cluşŭ alŭ Associaţiunei transilvane a avutŭ frumósa ideă de a publica cu data 30 Decemvre premii pentru conservarea, séu mai bine disŭ propagarea industriei naţionale femeescĭ în poporŭ, pentru cultivarea cântărilorŭ bisericescĭ, şi pentru cultivarea stupăritului.

Pe séma şcólei romàne superióre de fetiţe din Sibiiu s'au colectatŭ în decursulŭ anului espiratŭ peste 12,000 fl. — D-l Dr. Hăngănuţŭ şi d-lŭ învĕţătorŭ Danŭ din Borgo-Prundŭ au făcutŭ o colectă în banĭ pentru ajutorarea scolarilorŭ românĭ de acolo. — Institutulŭ de creditŭ şi economii „Albina“ a dăruitŭ pentru scopurĭ de binefacere 1411 fl. 7 cr. — Institutulŭ de creditŭ şi economii „Ardeléna“ din Orăştiă a dăruitŭ pentru scopurĭ filantropice şi culturale 379 fl. 89 cr. — Poporulŭ românŭ din Toroticŭ a cumpăratŭ moşia unui locuitorŭ românŭ de acolo pe séma bisericei cu suma de 540 fl. Moşia era sĕ se véndă cu toba.

La Crăciunŭ Biserica sfântului Nicolae din Braşovŭ a dăruitŭ aprópe 500 fl. pentru ajutorarea scolarilorŭ sĕracĭ din Braşovŭ. — Femeile române din Braşovŭ au făcutŭ o colectă de 500 fl. pentru ajutorarea fetiţelorŭ şi femeilorŭ sĕrace din Braşovŭ. — Associaţiunea din Braşovŭ pentru sprijinire învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ românĭ dela meserii a împărţitŭ între cei mai sĕracĭ învĕţăcei meseriaşĭ 90 bucăţĭ de vestminte. — Asemenea a împărţitŭ ajutóre între învĕţăceii sĕracĭ dela meserii şi Associaţiunea din Cluşŭ pentru sprijinirea meseriaşilorŭ românĭ de acolo. — Comitetulŭ parochialŭ din Cinculŭ mare a făcutŭ o colectă în banĭ, din care s'au cumpăratŭ haine, cărţĭ de cetitŭ şi multe unelte de şcólă, ce s'au împărţitŭ ca darŭ de Crăciunŭ între scolarii sĕracĭ de acolo. La loculŭ acesta suntŭ a se aminti şi alte numeróse colecte pentru şcolĭ şi biserici.

Industria naţională de casă. „Reuniunea femeilorŭ române din comitatulŭ Huniedórei“ a serbatŭ anulŭ acesta unŭ frumosŭ succesŭ în ceea-ce privesce industria naţională a femeilorŭ române. Archiducele Franciscŭ Ferdinand de Austria d'Este fu încântatŭ de ţesĕturile românescĭ vĕḑute în casa dómnei Costa-Olariu şi a lăsatŭ sĕ 'i se facă asemenĭ ţesăturĭ pentru castelulŭ sĕu dela Enns. — Lacrarea a condus'o Reuniunea femeilorŭ la iniţiativa dómnei Olariu, spre deplina multămire a archiducelui. De asemenea fŭ admiratŭ industria naţională de archiducele Rainer cu ocasiunea trecerei sale prin Bârgău.

In urma laudabilului esemplu datŭ de învĕţătorulŭ din Sântejude Petru Grama s'a făcutŭ şi din partea altorŭ învĕţătorĭ paşĭ serioşĭ pentru desvoltarea şi propagarea lucrului de mână între poporŭ.

In 20 Iunie n. d-nii învĕţătorĭ G. Moianŭ şi C. Muşlea din Braşovŭ, încheiândŭ cursulŭ de industriă de casă cu tinerimea română din suburbiulŭ Scheiu, au aranjatŭ aicĭ o mică exposiţiune de variate manufacturĭ industriale, unde s'au vĕḑutŭ mai multe felurĭ de coşurĭ, coşniţe, pălării de paie, sticle îmbrăcat în împletiturĭde sfóră, pantofi împletiţĭ din sfóră şi altele, carĭ ni-au datŭ îmbucurătóre doveḑĭ despre progresele făcute între poporulŭ nostru în acéstă direcţiune.

D-lŭ George Moianŭ a făcutŭ anulŭ acesta şi unŭ cursŭ specialŭ în Germania pentru a'şĭ îmulţi cunoscinţele sale în ceea-ce privesce lucrulŭ de mână.

Cursŭ pentru propunerea industriei de casă au anunţatŭ şi d-lŭ învĕţătorŭ Ion F. Negruţŭ din M.-Ludoşŭ, precum şi dlŭ Petru Grama din Sântejude.

Agitaţiuni contra armatei.

Foile unguresci folosescŭ orĭ-ce ocasiune ca sĕ agite în contra noului proiectŭ de lege militară şi în contra armatei. Foile subvenţionate totŭ se mai ferescŭ, de témă sĕ nu rĕmână fără ciolanŭ, ér cele oposiţionale şi nebugetare facŭ gură ca sĕ ajungă la ciolanŭ.

Unŭ balŭ alŭ juriştilorŭ din Pojunŭ li-a datŭ ocasiune foilorŭ agitatóre unguresci sĕ strige contra armatei şi a nouei legĭ militare. Lucrulŭ s'ar fi petrecutŭ astfelŭ:

O deputaţiune a juriştilorŭ s'a dusŭ la archiducele Friderich, ca sĕ-lŭ invite la balulŭ lorŭ. Archiducele le trimise juriştilorŭ vorbă prin magistrulŭ curţii contele Herberstein, ca sĕ nu se mai ostenéscă, deórece dênsulŭ totŭ nu e în posiţiune a visita balulŭ. Acéstă refusŭ alŭ princiului împĕrătescŭ s'a adusŭ în legătură cu demonstraţiunile de stradă ce le-au înscenatŭ juriştii cu ocasiunea jubileului Maiestăţii Sale, fiindcă la o representaţiune festivă germană în teatru s'a cântatŭ imnulŭ austriacŭ şi s'a desfăşuratŭ unŭ steagŭ negru-galbenŭ.

Colonelulŭ Brunner comunică retusulŭ archiducelui în casina oficerilorŭ şi le recomandă acestora sĕ urmeze esemplulŭ archiducelui. Colonelulŭ e totodată şi conducĕtorŭ alŭ şcólei voluntarilorŭ şi ca atare i-s'a datŭ şi lui o învitare la balŭ. Cu acéstă ocasiune sĕ fi ḑisŭ colonelulŭ: In alte părţĭ înaintea unui steagŭ streinŭ işĭ ridică omulŭ pĕlăria. La noi din contră se folosesce orĭ ce ocasiune, ca sĕ se găsescŭ în inalţarea steagului austriacŭ o „vătĕmare a simţului naţionalŭ. In urma astorfelŭ de procederĭ a sfătuitŭ pe oficerĭ sĕ evite balulŭ; aternă de simţulŭ de tactŭ alŭ voluntarilorŭ sĕ ia orĭ nu parte la balŭ. Din altă parte se afirmă, că din causa doliului curţii nicĭ nu a fostŭ invitatŭ la balŭ.

Literatură.

„Meseriaşulŭ Românŭ,“ fóiă pentru învĕţătură şi petrecere, întocmită pentru meseriaşĭ şi toţĭ iubitorii de meserii. Apare în Braşovŭ de 2 orĭ pe lună în mărime de câte o cólă şi costă pe anŭ 1 fl. 20 cr. pe $^1/_2$ anŭ 60 cr.; pentru România pe 3 lunĭ 1 francŭ, pe anŭ 4 francĭ. Editorŭ şi Redactorŭ: *Bartolomeiu Baiulescu*, preşedintele Reuniunei pentru sprijinirea meser. rom. în Braşovŭ. Acéstă fóiă de specialitate, care are de scopŭ propagarea meseriilorŭ între Românĭ şi care se redigiază cu multă îngrijire pentru ajungerea scopului ce-lŭ urmăresce, a intratŭ deja în anulŭ alŭ 4-lea alŭ esistenţei sale, avêndŭ în Nr. 1 dela 1 (13) Ianuarie 1889 următorulŭ cuprinsŭ: Cojocăriţa, fină în cei 40 de anĭ din urmă; O cestiune arḑĕtóre, de George Moianŭ; Darulŭ de Crăciunŭ alŭ învĕţăceilorŭ meseriaşĭ; Doi fraţĭ (novelă); Găinile şi cânele (fabulă), de Tih. D. Speranţă; Felurite pentru meseriaşĭ (sub rubrica acésta se cuprindŭ diferite instrucţiunĭ pentru curelarĭ, friserĭ şi pentru fotografĭ); Scirĭ economice şi industriale. (Delegaţiunea societăţii pentru esposiţiunea universală din Parisŭ în 1889, Liferaţiunĭ în Bulgaria); Multe şi mărunte (sub rubrica acésta le cuprindŭ mai multe scirĭ interesaute); Diverse (influinţa tăbacului şi cafelei, Arborele şuerătorŭ, Eclipsa solară, Unŭ urloiu de hârtie; Pasĕrea care sbóră la mai mare înălţime); Glume; Bibliografiă; Târgurile dela 1—15 Ianuarie 1889, Poşta Redacţiunei.

Musa Română, fóiă musicală şi literară, apare în Blaşiu (Balázsfalva) la 1 (13) a fiă-cărei lunĭ în mărime de câte $3^1/_2$ cóle şi costă pe anŭ 12 fl., pe 3 lunĭ 3 fl., pentru România şi străinătate: pe anŭ 30 francĭ, pe 3 lunĭ 7 francĭ 50 banĭ. Redactorŭ şi proprietarŭ: *Iacobŭ Mureşianu*. — Nr. 11 dela 1 Decemvre v. conţine în partea literară biografia şi activitatea lui Wolfgang Amadeu Mozart, ér în partea literară conţine: Trecui valea....! (cântecŭ poporalŭ pentru corŭ mixtŭ); Melodiă din Banatŭ culésă de G. V....; Mărgăritarele (polcă cu motive româneseĭ); Florĭ de nufărŭ (poesiă), de V. Alexandri. Dintre cântările bisericescĭ: Pe Tatălŭ; Cu vrednicia.

Amiculŭ Familiei, ḑiarŭ beletristiculiterarŭ cu ilustraţiunĭ; apare în Gherla de 2 orĭ pe lună în mărime de câte 2—3 cóle şi costă pe anŭ 4 fl., pe $^1/_2$ 2 fl.; pentru România pe anŭ 10 francĭ. Redactorŭ şi editorŭ: *N. F. Negruţiu*. — Cu 1 Ianuarie acestŭ ḑiarŭ a intratŭ în anulŭ alŭ XIII-lea alŭ esistenţei sale. Nr. 1 are următorulŭ cuprinsŭ: Ioanŭ Fekete Negruţiu (portretulŭ, activitatea şi biografia lui); Influinţa mândrei (novelă), de Paulina Rovinarŭ; Ajunulŭ (schiţă), de Emilia Lungu-Puhallo; Cine sunt? (poesiă în prosă), de Traianu H. Popŭ; Pentru fraţii Istro-Românĭ, de Dr. Gregoriu Silaşi; Diamantulŭ (conversaţiune) şi Iubiau (poesiă), de Iosifŭ Popescu; Românulŭ (poesiă) de G. Simu; Vino la sinu-mĭ.... (poesiă) de V. B. Muntenescu; Diverse; Mare concursŭ (o găcitură silabică cu premiu de deslegare o acţiune dela „Albina“ séu unŭ calŭ de călăritŭ); Glume (cu ilustraţiunĭ). La numĕrulŭ acesta se află alăturatŭ şi unŭ suplimentŭ în care se cuprinde finea romanului „Judeţulŭ“ de Th. Alexi.

Intêmplări diferite.

Nenorocire. Stuparulŭ Gheorghe Lupu, aflându-se Vinerĭ în sĕptĕmâna trecută la têrgulŭ de sĕptĕmână în Braşovŭ, află, că acasă i-a junghiatŭ cineva celŭ mai bunŭ calŭ în grajdŭ. Porni bietulŭ omŭ repede acasă, dér pe drumŭ căḑu şi'şĭ frênse unŭ piciorŭ, ér mamă-sa când află de atâta nenorocire, căḑu şi-şĭ rănì piciorulŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 16 Ianuarie. Vorbirea, ce se aştepta sĕ o ţină erĭ Bismarck în cestiunea politicei coloniale, a rĕmasŭ nerostită. Cancelarulŭ imperiului luă de câteva orĭ cuvêntulŭ, dér numai pentru scurte replice. Tóte posiţiunile bugetului oficiului de esterne au fostŭ incuviinţate de dietă.

Amsterdam, 16 Ianuarie. Ministeriulŭ a hotărîtŭ sĕ aşeḑe o regenţă.

Parisŭ, 16 Ianuarie. Comisiunea camerei pentru darea de venitŭ a respinsŭ în bloc proiectulŭ ministrului de finanţe.

Bucurescĭ, 16 Ianuarie. Monitorulŭ oficialŭ publică decretulŭ regescŭ de amnestiă pentru toţĭ ţĕranii, carĭ se aflau în cercetare din causa revoltei.

DIVERSE.

Din vieţa lui Kant. Kant era atâtŭ de esactŭ când eşia sĕ se plimbe, încâtŭ unŭ prăvăliaşŭ, pe lângă care trecea, îşĭ îndrepta césorniculŭ după momentulŭ când apărea marele filosofŭ, nepăsătorŭ şi gânditorŭ. Singurulŭ evenimentŭ, care l'a făcutŭ sĕ întârḑie cu unŭ césŭ şi jumĕtate a fostŭ citirea lui „Emile“ de J. J. Rousseau. In ḑiua aceea prăvăliaşulŭ, deşi cam miratŭ, dér totŭ nu putea crede, şi şĭ-a datŭ înapoi césorniculŭ cu unŭ césŭ şi jumĕtate. Ceva mai târḑiu unŭ prietinŭ privindu'i césornicululŭ îi ḑise: — „Dér este îndĕrĕtŭ cu unŭ césŭ şi jumĕtate!“ — „Ei, rĕspunse prăvăliaşulŭ, dér Kant merge înapoi, de ce ar fi mai grozavŭ césornicului meu?“

O crimă misteriósă. In ḑiua de 21 Decemvre, o bandă de vr'o 20 individĭ, au sositŭ în sănii la satulŭ Bogdăneştĭ, (România) şi scoborîndu-se puţinŭ mai departe de locuinţa d-nei Lecca, au intratŭ pe josŭ în curte. Pătrunḑêndŭ în casă, ei ḑiceau slugilorŭ, că au o socotélă de regulatŭ cu stăpâna lorŭ. Dér vĕḑêndŭ că ómenii casei nu le rĕspundŭ, le-au legatŭ mânele la spate, într'unŭ modŭ necunoscutŭ în ţéra românéscă, ceea ce se ḑice în străinătate *„les poucettes“* şi apoi li-a pusŭ câte unŭ sacŭ în capŭ, ordonându-le sĕ nu se miscé. Cei carĭ au resistatŭ şi mai alesŭ una din femei, bănuită, că ascunsese pe stăpâna sa, au fostŭ fórte maltrataţĭ. Convinşĭ în fine după zadarnice căutărĭ, că d-na Lecca lipsea de acasă, au luatŭ decoraţiunele reposatului generalŭ Lecca, afară de *„Virtutea Militară“*, şi unŭ căţelŭ alŭ casei, care s'a înapoiatŭ peste trei ḑile şi au plecatŭ spuindŭ c'au sĕ se întórcă în curêndŭ, ceea ce se póte pré bine întêmpla. După descripţiunea slugilorŭ, aceste misterióse personage aveau partea de josŭ a figurei mascată cu basmale, şi purtau haine de oraşŭ, afară de doi, carĭ erau încălţaţĭ cu galoşĭ, şi unulŭ din acestia purta o căciulă de cartonŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Parisŭ, 14 Ianuarie. Scirĭ din Londra anunţă că lordul Salisbury speră, că unŭ discursŭ alŭ principelui de Bismark în Reichstag va da satisfacţiune Engliterei asupra incidentului Morier. Circulă scirea, că rĕspunderea pentru incidentŭ cade asupra comitelui Herbert de Bismark, care a lucratŭ în înţelegere cu împĕratulŭ fără a consulta pe cancelarulŭ.

Budapesta, 14 Ianuarie. „Nemzet“ vorbindŭ de scirile privitóre la crisa ministerială, ḑice că situaţiunea nu e astfelŭ în câtŭ sĕ fiă de temutŭ complicaţiunĭ séu crise.

Milanŭ, 14 Ianuariu. Meetingulŭ păcii a procedatŭ fără vre-unŭ incidentŭ însemnatŭ la lucrările sale. D. Liebknecht a fostŭ alesŭ printre preşedinţii onorificĭ. După ce a ascultatŭ pe mai multĭ oratorĭ, meetingul a aeoptat o ordine de ḑi, care spune, că meetingula hotărît sĕ se opună prin tóte miḑlócele la rĕsboiulŭ între naţiunĭ, şi sĕ desvolte propaganda sa în favórea fraternităţii popórĕlorŭ şi a triumfului ideilorŭ de pace pe basa libertăţii, legalităţii şi a justiţiei.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 12 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.23	Vênd.	9.24
Argintŭ românescŭ -	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.54	„	9.57
Lire turcescĭ - - -	„	10.82	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.82	„	9.88
Galbinĭ	„	5.65	„	5.72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ - - -	„	124.—	„	125.—
Discontulŭ - - - -	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	101.55
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	93.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	144.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	98.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de	
Renta de hârtiă austriacă - - - -	82.35
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83 05
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.65
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	141.80
Acţiunile băncei austro-ungare - -	881.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	313.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	312 30
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.54
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	$59.12^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	102.70

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ . . . . 2 fl.
pe șése lunĭ . . . . 1 fl.
pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

pe anŭ . . . . 8 francĭ
pe șése lunĭ . . . . 4 „
pe trei lunĭ . . . . 2 „

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

AVISŬ.

Subsemnatulŭ facŭ onor. publicŭ cunoscutŭ, că d-lŭ **Ioanŭ Săbădeanu,** la care am fostŭ **mai mulțĭ anĭ angajatŭ ca măestru,** 'mĭ-a predatŭ confecționarea de încălțăminte. Lucrândŭ dér d'aci înainte pe propria mea socotélă, mĕ voiu sili a confecționa încălțăminte bună **dupĕ modelurile cele mai nouĕ** și din **materialulŭ celŭ mai solidŭ, cu prețurĭ moderate.**

Atelierulŭ meu se află totŭ în **curtea locuinței d-lui I. Săbădeanu.** Comande atâtŭ dupĕ mĕsură câtŭ și pentru orĭ-ce reparaturĭ se primescŭ din bunăvoința d-lui I. Săbădeanu și în **Prăvălia d-lui, Strada Căldărarilorŭ No. 485.**

Cu înaltă stimă

George Olteanu,
pantofarŭ.

216,6—3

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineța.

2. Dela Brașovu la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 oră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucureci la Brașovu:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 oră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre dimineța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre dimineța.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelle-ratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accele-ratu	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișŭ			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașŭ	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bĕrzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulu de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamu	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bĕrzava	6.27	9.33	
Conopu	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lómneșŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneșŭ	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-sás.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-sás.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	— —

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	— —
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕșŭ-Ludoșŭ	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ